

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. november 29.
(OR. en)

15381/22

CULT 126
AUDIO 127
SOC 658
SUSTDEV 209
SAN 631
EDUC 411

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 14436/22 COR 1

Tárgy: A Tanács állásfoglalása az EU 2023–2026-ra szóló kulturális munkatervéről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az EU 2023–2026-ra szóló kulturális munkatervéről szóló tanácsi állásfoglalást, amelyet a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) a 2022. november 29-i ülésén jóváhagyott.

**A TANÁCS ÁLLÁSFOGLALÁSA AZ EU 2023–2026-RA SZÓLÓ KULTURÁLIS
MUNKATERVÉRŐL**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,
SZEM ELŐTT TARTVA

- azt, hogy a kultúra az ihlet és az innováció kifogyhatatlan forrását, emberi mivoltunk és esztétikánk tükröződését, közös nyelvünket és örökségünket, valamint identitásunk és közösségeink alapvető részét képezi;
- azt a szerepet, amelyet a kultúra a fenntartható fejlődés és a pozitív társadalmi átalakulás szerves részeként tölt be;
- azt, hogy egyre nagyobb jelentőségre tesznek szert az uniós értékek – így többek között a véleménynyilvánítás és az alkotás szabadsága;
- a kulturális és kreatív ágazatoknak a foglalkoztatáshoz és az uniós gazdasághoz való hozzájárulását;
- azt a szerepet, amelyet a kultúra az Unió külkapcsolataiban és a más nemzetközi szervezetekkel – különösen az Európa Tanáccsal és az UNESCO-val – való együttműködésében tölt be;
- a Tanács korábbi kulturális munkaterveit és az elért eredményeket;

FIGYELEMMEL

- az Oroszország által Ukrajna – egy uniós tagjelölt ország – ellen folytatott háborúra, amely a nemzetközi jog kirívó megsértését képezi és egyúttal emberi jogok, valamint alapvető uniós értékek és elvek elleni támadást is jelent, amely Ukrajna gazdag kulturális életének és örökségének elpusztításával fenyeget, és amely a második világháború óta nem látott számban kényszerített európai polgárokat lakóhelyük elhagyására, és egyben riasztó energiaválságot okozott;
- arra a súlyos hatásra, amelyet a Covid19-világjárvány a társadalom egészére, minden egyes személyre és az összes, e hatástól sok esetben továbbra is szenvedő gazdasági ágazatra – és köztük különösen a kulturális és kreatív ágazatokra – gyakorolt;
- az éghajlatváltozás gyorsuló ütemére, a biológiai sokféleség csökkenésére és annak ezekből fakadó szükségességére, hogy a fenntarthatósági átállást fel kell gyorsítani, amit a kultúra – ismeretterjesztéssel, kreativitással és innovációval – elősegíthet;
- a napjainkban zajló folyamatokra, így például a digitalizációra, valamint az olyan tartós kihívásokra, mint például a művészek, alkotók és más kulturális szakemberek sajátos munkafeltételei;

EMLÉKEZTETVE

- az ezen állásfoglalás II. mellékletében szereplő, legfontosabb szakpolitikai referenciadokumentumokra;
- annak fontosságára, hogy a kulturális dimenzió minden releváns szakpolitikai területen, programban és kezdeményezésben általánosan érvényesüljön, valamint a szinergiák növelésének szükségességére;
- a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó uniós stratégiai megközelítés kidolgozása és megvalósítása érdekében tett erőfeszítésekre;

MEGÁLLAPODIK

az alábbi átfogó prioritásokról, tekintettel azoknak az európai kulturális együttműködés megerősítéséhez, a kulturális sokszínűség előmozdításához és uniós hozzáadott érték teremtéséhez való hozzájárulására, valamint szem előtt tartva azt is, hogy az elkövetkező négy év során együttes fellépésre van szükség, figyelembe véve a fő kihívásokat és kellő tekintettel a szubszidiaritás és az arányosság elvére:

- a) *Művészek és kulturális szakemberek: a kulturális és kreatív ágazatok megerősítése*
- b) *A kultúra az emberek szolgálatában: a kulturális részvételnek és a kultúra társadalmi szerepének az erősítése*
- c) *A kultúra a bolygó szolgálatában: a kultúra erejének felszabadítása*
- d) *Kultúra a közös kreatív partnerségekért: a kulturális dimenzió megerősítése az EU külkapcsolataiban*

FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT ÉS AZ UNIÓ KÜLÜGYI ÉS BIZTONSÁGPOLITIKAI FŐKÉPVISELŐJÉT, HOGY SAJÁT HATÁSKÖRÜKÖN BELÜL ÉS A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉRE KELLŐ FIGYELEMMEL:

- a tagállamok önkéntes írásbeli hozzájárulásai alapján 2026. áprilisig készítsenek munkadokumentumot az ezen uniós munkaterv végrehajtásával kapcsolatos főbb előzetes megállapításokról, és 2026. júniusig fogadják el a zárójelentést;
- a tagállamokkal és az érdekelt felekkel folytatott előzetes konzultáció alapján mérleget, hogy javaslatot tesznek egy, a kultúrára vonatkozó olyan uniós stratégiai keretre, amely tükrözi az I. mellékletben meghatározott irányadó elveket, és a kulturális politikai szempontoknak, valamint a kulturális értékhordozóknak az összes releváns uniós politikában, programban és kezdeményezésben való általános stratégiai jellegű érvényesítését célozza. Az EU kulturális munkatervei továbbra is tartalmazni fogják az európai szintű kulturális együttműködést célzó konkrét intézkedések meghatározását és fontossági sorrendjét.

I. IRÁNYADÓ ELVEK

Az EU kulturális munkaterve az alábbi alapelveken nyugszik:

- A kultúra, beleértve a kulturális örökséget is, önmagában is értéket képvisel, és hozzájárul az európai identitás erősítéséhez.
- A kulturális és nyelvi sokszínűség az Unió alapvető értékhordozói közé tartozik, ezért tiszteletben kell tartani, elő kell mozdítani és erősíteni kell őket, többek között a mobilitás és a műalkotások terjesztése révén.
- A művészi kifejezés és kreativitás szabadsága alapvető fontosságú a kihívások kezelésére, a kritikai gondolkodásra, az innovációra és az új dolgok feltalálására való emberi képesség szempontjából, és ezeket minden releváns módon ösztönözni és támogatni kell.
- A kulturális sokszínűség és a kultúrák közötti párbeszéd elengedhetetlen az emberi jogok előmozdításához és védelméhez, mivel elősegíti a kölcsönös megértést, segít megelőzni és rendezni a konfliktusokat, valamint előmozdítani a megbékélést, a békét és a nemzetközi stabilitást – a kultúrával való, a háborús propaganda és a dezinformáció terjesztése, valamint a gyűlöletkeltés céljából történő visszaélések ugyanakkor összeegyeztethetetlenek az EU alapvető értékeivel és elveivel.
- A kultúra jelentős mértékben hozzájárul a fenntartható fejlődéshez, a gazdasághoz és a társadalmi befogadáshoz, és erősíti a területi kohéziót.
- A kultúra képes előmozdítani az egyenlőséget és a kölcsönös tiszteletet, valamint az erőszak, a megkülönböztetés, az intolerancia és az előítéletek valamennyi formája elleni küzdelmet.
- A végrehajtást minőségi adatok és statisztikák optimális felhasználásával kell támogatni.

II. KIEMELT TERÜLETEK

a) **Művészek és kulturális szakemberek: a kulturális és kreatív ágazatok megerősítése**

A kulturális és kreatív ökoszisztéma elképzelhetetlen azok nélkül az emberek nélkül, akik – számtalan különböző formában – kulturális tartalmat hoznak létre, vagyis a művészek és az egyéb kulturális és kreatív szakemberek, illetve intézmények és szervezetek nélkül. Ezért elengedhetetlenül fontos, hogy erős kulturális és kreatív ágazatokkal rendelkezünk. Ezekben az ágazatokban ugyanakkor az önfoglalkoztatás, illetve a kis- és mikrovállalkozások a jellemzőek, magas versenyképességgel és széttagolt piacokkal. A művészek, valamint a kulturális és kreatív szakemberek szakmai pályája többnyire projektalapú, és azt magas fokú mobilitás jellemzi. Jövedelmük gyakran szabálytalan és kiszámíthatatlan, és sokszor egyszerre több munkahellyel biztosítják megélhetésüket.

A Covid19-világjárvány során a kulturális és kreatív ágazatok nagy alkalmazkodóképességről és innovatív képességről tettek tanúbizonyságot. Ugyanakkor ezeket az ágazatokat is súlyosan érintették a világjárvány hatásai, és a következményei továbbra is érintik őket.

Az Ukrajnában zajló orosz invázió és annak a kulturális és kreatív ökoszisztémára gyakorolt hatásai rávilágítanak a kulturális szereplők demokratikus társadalmakban betöltött szerves szerepére, valamint annak fontosságára, hogy megóvjuk a művészi kifejezés egyre nagyobb nyomás alá kerülő szabadságát.

Most minden eddiginél sürgetőbb, hogy tovább erősítsük a kulturális és kreatív ágazatok rezilienciáját, támogassuk helyreállításukat és sokszínűségüket, szerepvállalásra ösztönözzük őket a fenntarthatósági célkitűzések kapcsán, kihasználjuk az új – többek között a digitális környezetbeli – tendenciák világjárvány által felgyorsított megjelenését, és méltányos munkafeltételeket biztosítsunk valamennyi kulturális és kreatív szakember számára annak érdekében, hogy többen hallathassák hangjukat ebből a független és dinamikus ágazatból.

b) A kultúra az emberek szolgálatában: a kulturális részvételnek és a kultúra társadalmi szerepének az erősítése

A kultúra – beleértve a kulturális örökséget is – döntő szerepet játszik demokráciáinkban és az egyes emberek életében. A kultúrában és a kulturális örökségben való részvétel, illetve a kreativitás és a művészetek minden korcsoportban, egyéni háttérüktől függetlenül pozitív hatással vannak az emberekre; megemeli az emberek életminőségét, valamint javítja az egyes emberek, illetve a közösségek egészségét és általános jóllétét. A kulturális részvétel elősegíti a társadalmi és területi kohéziót, miközben előmozdítja a kulturális és nyelvi sokszínűség tiszteletben tartását, és platformot biztosít a civil társadalom keretén belüli nyílt párbeszédhez.

A kulturális és nyelvi sokszínűség Európa kulcsfontosságú érték-hordozói közé tartozik, ezért tiszteletben kell tartani és elő kell mozdítani azt, különös figyelmet fordítva a kevésbé használt nyelvekre. Különös figyelemre van szükség a gyermekek és a fiatalok kulturális életben való részvételének és olvasási képességének a biztosításához is, előmozdítva ezzel kreativitásukat és gazdagítva élményeiket. Ugyanilyen fontos a kiszolgáltatott és hátrányos helyzetű csoportokkal kapcsolatos inkluzív megközelítés.

A kulturális intézmények létfontosságú szerepet játszanak a demokrácia és a társadalmi jóllét megerősítésében azáltal, hogy az egész közösséget megszólítják, megfizethető vagy ingyenes hozzáférést biztosítanak a tudáshoz és az információkhoz – teljes mértékben tiszteletben tartva ennek során a szellemi tulajdon-jogokat –, fokozzák a médiatudatosságot, közös alapot teremtenek a párbeszédhez és a vitához, és ezáltal erősítik a társadalmi integrációt és a közösségi szerepvállalást, valamint végső soron hozzájárulnak a dezinformáció, a gyűlöletbeszéd és az álhírek elleni küzdelemhez. A kulturális intézmények e szerepéhez biztosítani kell a további támogatást.

E tekintetben a jelenlegi munkaterv különös figyelmet fordít a könyvtárak fejlesztésének előmozdítására. Számos könyvtár békés és biztonságos környezetet is biztosít a kiszolgáltatott személyek számára, ami jelenleg, a számos Ukrajnából érkező, lakóhelyét elhagyni kényszerült emberre, valamint fizikai és mentális menedék iránti igényükre gondolva különös jelentőséggel bír.

c) A kultúra a bolygó szolgálatában: a kultúra erejének felszabadítása

Az európai és Európán kívüli kulturális és kreatív ökoszisztémák súlyos természeti és emberi eredetű fenyegetésekkel néznek szembe; köztük is különösen az éghajlatváltozás gyakorol hosszú távú hatást az európai kulturális és kreatív ágazatokra. Alapvető fontosságú, hogy a kulturális örökséget és a kulturális és kreatív ágazatokat felkészülten éri a jövőbeli kihívások. Különösen időszerű tehát, hogy megtegyük a kulturális örökséget érintő kockázatokra való felkészültetéshez, illetve a kulturális örökség éghajlatváltozással szembeni rezilienciájának megerősítéséhez szükséges lépéseket. Az EU folytatni és fokozni fogja a kulturális javak tiltott kereskedelme elleni küzdelmet.

A kultúra – beleértve a kulturális örökséget is – hozzájárul az európai zöld megállapodás és a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend célkitűzéseinek megvalósításához szükséges fenntarthatósági átálláshoz. Ebben az összefüggésben a digitális technológiák is kulcsszerepet játszanak. Ezért tovább kell erősíteni a kulturális és kreatív ágazatokban megvalósuló innovációt, a digitális átalakulást, valamint a kultúrához és a kulturális örökséghez való digitális térbeli hozzáférést. Az EIT kultúrával és kreativitással foglalkozó TIT-je¹ kulcsszerepet fog játszani e tekintetben. Az épített környezet tekintetében szintén kiegyensúlyozott megközelítést kell alkalmazni. Az új európai Bauhaus (New European Bauhaus, NEB) kezdeményezés széles körű népszerűsítése segíthet felhívni a figyelmet a minőségi építészet és épített környezet fontosságára.

Ezenkívül tökéletesíteni kell a kutatási és a kulturális statisztikákat annak érdekében, hogy jobban nyomon lehessen követni a kulturális és kreatív ágazatok teljesítményét, és hatékony, tényeken alapuló szakpolitikákat lehessen kidolgozni ezek támogatására. Az Eurostatnak központi és egyre növekvő szerepet kell játszania a kulturális és kreatív ágazatokban a kutatás és a statisztika területén tevékenykedő más nemzetközi és független szervezetekkel együttműködésben.

¹ Az Európai Innovációs és Technológiai Intézet tudományos és innovációs társulása (<https://eit.europa.eu/eit-community/eit-culture-creativity>)

d) Kultúra a közös kreatív partnerségekért: a kulturális dimenzió megerősítése az EU külkapcsolataiban

Európa kulturális gazdagsága és szabadsága, a civil társadalomban gyökerező, alulról felfelé építkező uniós megközelítés és az EU közös alkotásban való erőteljes szerepvállalása jelentős értéket jelent a nemzetközi kapcsolatok terén, ha arra a fenntartható partnerségek egyenlő feltételek mellett történő kiépítésének perspektívájából tekintünk. Rendkívül fontos, hogy teljes mértékben kihasználjuk ezt a potenciált azáltal, hogy nemcsak a kulturális együttműködési tevékenységek és projektek számát növeljük, hanem azok láthatóságát és hatókörét is.

Oroszország Ukrajna elleni háborúja egyértelmű megnyilvánulása a fokozatosan változó geopolitikai realitásoknak, és lerántja a leplet a kultúrával és a kulturális örökséggel a katonai agresszió indokolásának segítése céljából történő visszaélésekről. Ennek tükrében a közös kulturális alkotás autentikus módon alátámaszthatja és hitelesen közvetítheti európai értékeinket, köztük a művészi szabadságokat és a kulturális jogokat a világ nagy részén, és ezáltal hozzájárulhat az önkényuralmi rendszerek hatókörének korlátozásához.

Bolygónk jövőjét és a fenntarthatóság közös célját szem előtt tartva a változásra irányuló fokozottabb kulturális ambícióra és intellektuális párbeszédre van szükség, amely megnyitja az utat az új európai Bauhaus szellemiségét (fenntartható, inkluzív, szép) tükröző közös megközelítések előtt. A kultúra uniós külkapcsolatokban betöltött szerepének megerősítéséhez kulcsfontosságú lesz a szoros uniós szintű koordináció, valamint a kultúrának az EU külső tevékenységének valamennyi releváns területébe, illetve a megfelelő pénzügyi eszközökbe való integrálása.

III. VÉGREHAJTÁS ÉS MUNKAMÓDSZEREK

1. A Tanács felkéri a tagállamokat, a Bizottságot és – a külső fellépéssel kapcsolatos szempontok tekintetében – az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy a IV. fejezetben és az A. mellékletben meghatározott gördülő menetrend alapján működjenek együtt a munkaterv szerinti végrehajtási intézkedések keretében. Az A. mellékletben szereplő ütemterv jellegénél fogva tájékoztató jellegű, és azt adott esetben a következő elnökségek hajtják végre.
2. A tagállamok, az uniós intézmények, a civil társadalom, a nemzetközi szervezetek és a harmadik országbeli partnerek közötti rendszeres párbeszéd és együttműködés várhatóan olyan holisztikus megközelítést hoz létre, amely szinergiákat teremt, valamint adott esetben támogatja a szakpolitikai koherenciát, ösztönzi a kölcsönös tanulást és jobb eredményekhez vezethet.
3. Fontos, hogy a munkaterv megvalósulása és a Kreatív Európa program éves munkaterveken és más, a kultúrával kapcsolatos programokon és tevékenységeken keresztül történő végrehajtása szinergetikus módon kiegészítsék egymást.

4. Az EU kulturális munkatervét a Tanács elnökségének nyomon kell követnie, és azt a Tanács szükség esetén az elért eredmények és/vagy a vonatkozó európai vagy nemzetközi szintű szakpolitikai fejlemények fényében kiigazíthatja.
5. Az egyes kiemelt területek témáival több intézkedés foglalkozik (IV. fejezet), a legmegfelelőbb munkamódszer(ek) alkalmazásával. Az egyes intézkedések végeredményét, valamint adott esetben a következtetéseket és ajánlásokat felvázoló kapcsolódó jelentést a Kulturális Bizottság és adott esetben az audiovizuális és média-munkacsoport elé terjesztik megvitatás és a további lépésekről való esetleges döntés céljából.
6. Az uniós kulturális munkaterv rendelkezéseinek és végrehajtásának rugalmassága elengedhetetlen ahhoz, hogy a jelenlegi és jövőbeli kihívásokra, valamint a változó szakpolitikai környezetre reagálni lehessen.

7. Többek között a következő munkamódszereket² lehet alkalmazni: a nyitott koordinációs módszer (OMC); ad hoc vagy a Bizottság által vezetett szakértői csoportok és kerekasztalok; a társaktól való tanulással kapcsolatos tevékenységek; tapasztalatokon alapuló és kísérleti tevékenységek; szellemi műhelyek ülései; tanulmányok; konferenciák; helyzetfelmérő szemináriumok vagy más helyzetfelmérési formátumok; a civil társadalommal folytatott párbeszéd; hivatalos és nem hivatalos műhelytalálkozók; közös kezdeményezések az Európa Tanáccsal és más nemzetközi szervezetekkel; tanácski következtetések; valamint a kulturális minisztériumok és adott esetben más minisztériumok tisztviselőinek nem hivatalos találkozói.

² A munkamódszerekre vonatkozó általános iránymutatásokat a B. melléklet tartalmazza.

IV. INTÉZKEDÉSEK

A II. és III. fejezetben leírt kiemelt területekkel és munkamódszerekkel kapcsolatban a következő intézkedésekre fog sor kerülni:

a) **Művészek és kulturális szakemberek: a kulturális és kreatív ágazatok megerősítése**

- **A művészek, valamint a kulturális és kreatív szakemberek jogállása és munkakörülményei**

Munkamódszerek: A folyamatban lévő OMC-csoport munkájának nyomon követése; tematikus műhelytalálkozók; esetleg konferencia.

Indok: A nyitott koordinációs módszer szakértői csoportjában végzett munka nyomon követéseként javasolt egy online platform, amely tájékoztatást nyújt a művészek, valamint a kulturális és kreatív szakemberek munkafeltételeiről az uniós tagállamokban. A platform a különböző kulturális ágazatokban képviselt szociális partnerekkel együttműködésben gyűjtött értékes adatokon és anyagokon fog alapulni, és annak keretében folyamatosan figyelembe kell venni a változó körülményeket és az új intézkedéseket. Emellett olyan témákat is figyelembe kell venni, mint a sokszínűség, a mobilitás és a nemi dimenzió. Ez segítené a munkafeltételekre vonatkozó információknak az EU egészében történő beszerzését, valamint a szociális biztonsággal és más szempontokkal, például az adózással kapcsolatos adminisztratív követelmények jobb kezelését. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel kapcsolatos tapasztalatcserét is figyelembe kell venni e témában.

Előirányzott eredmény: Online platform, amely lehetővé teszi az érdekelt felek közötti folyamatos információcserét és a bevált gyakorlatok cseréjét a művészek és kreatív szakemberek munkafeltételeinek javítása tekintetében; az elért eredmények számbavétele és a „művészi jogállásra” vonatkozó konkrét ajánlásokkal kapcsolatos munka³.

³ <https://en.unesco.org/creativity/governance/status-artist>.

- **Művészi szabadság**

Munkamódszerek: Konferencia, amelyet kapcsolódó tanácsi következtetések követnek.

Indok: A művészi szabadság a kulturális munka alapvető része, és a művészi szabadság védelme fontos elemnek bizonyult a kultúra és a demokrácia közötti kapcsolat megerősítése szempontjából. A művészek és a kulturális ágazat érdekelt felei új és egyre nehezebb kihívásokkal néznek szembe. Ezért rendkívül fontosak az arra irányuló közös erőfeszítések, hogy a művészek és a kulturális szereplők az egész EU-ban szabadon gyakorolhassák szakmájukat. Ez a kérdés nemcsak a művészekre vonatkozó feltételeket érinti, hanem azt is meghatározza, hogy kik hallják hangjukat.

Előirányzott eredmény: Ötletek és bevált gyakorlatok cseréje a különböző nézőpontok és szakpolitikai fejlemények megvitatása révén a pozitív változások ösztönzése érdekében

- **A kulturális és kreatív ágazatok digitális átalakulásának ösztönzése**

Munkamódszerek: Konferencia, amelyeket adott esetben kapcsolódó tanácsi következtetések követhetnek.

Indok: A digitalizáció az elmúlt évtizedben a kulturális és kreatív ágazatok mélyreható átalakulásához vezetett. Gyökeres változásokat hozott az ezen ágazatokban dolgozó szakemberek munkavégzésének módjában, valamint a köztük és a közönségükkel való kapcsolatokban. Az erőfeszítések szétagoltsága és a szélesebb körű együttműködés hiánya azonban akadályozza a digitális transzformáció határozott és agilis megközelítését.

Előirányzott eredmény: Tapasztalatcsere az átadható bevált gyakorlatok azonosítása érdekében a koherens és fenntartható digitális transzformáció előmozdítása érdekében a kulturális és kreatív ágazatokban.

- **A kulturális és kreatív ágazatok zöld átállásának ösztönzése, különös figyelemmel az energiaváltságra**

Munkamódszerek: Műhelytalálkozó(k) / OMC; helyzetfelmérő gyakorlat az energiaváltságról a bevált gyakorlatok megosztása érdekében.

Indok: Nem szabad hagyni, hogy a kulturális és kreatív ágazatok lemaradjanak a zöld átállás során. Meg kell erősíteniük a fenntartható jövőhöz való hozzájárulásukat, és aktív szerepet kell játszaniuk a zöld átállás, az éghajlat-politikai fellépés és az európai helyreállítás terén, különös tekintettel a jelenlegi energiaváltságra, figyelembe véve egyúttal az Unió földrajzi sokféleségét és jellemzőit. Számos gyakorlatot és kezdeményezést kipróbáltak már. Az ezen intézkedés keretében végzett munkának tükröznie kell az OMC-csoportok által a fenntartható fejlődés kulturális dimenziójával és a kulturális örökség éghajlatváltozással szembeni rezilienciájának megerősítésével kapcsolatban elért eredményeket. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel kapcsolatos tapasztalatcserét is figyelembe kell venni e témában.

Előirányzott eredmény: Tapasztalatcsere és az átadható bevált gyakorlatok azonosítása a kulturális és kreatív ágazatokban (különösen az előadóművészet, a zene, a múzeumok, a filmgyártás területén), beleértve a CO₂-kalkulátorokat is; a kulturális és kreatív ágazatok zöld átálláshoz való alkalmazkodásra irányuló erőfeszítéseinek támogatása.

- **A kulturális és kreatív dimenzió erősítése az európai videójáték-ágazatban**

Munkamódszer: Kerekasztal-beszélgetések sorozata és/vagy szellemi műhelyek ülése.

Indok: A kulturális és kreatív ágazatok ökoszisztémájára vonatkozó európai stratégiáról szóló tanácsi következtetések, valamint az Európai Parlament videójátékokkal kapcsolatos saját kezdeményezésű jelentése és kísérleti projektje nyomán lefolytatandó európai szintű viták lehetőséget kínálnak annak meghatározására, hogy miként lehetne támogatni a kulturális és kreatív dimenziót az európai videójáték-ágazatban, amely a digitális környezetben az új kulturális gyakorlatok élvonalába tartozik. E megbeszélések során körül lehetne járni a következő témákat is: a finanszírozási mechanizmusokkal kapcsolatos kérdések, különösen a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások esetében; a függetlenség, az alkotói szabadság és a kulturális kifejezések sokszínűsége; készségek és képzés; kreatív és technológiai innováció; a videójátékok új felhasználási lehetőségei a kultúrához való hozzáférés támogatására; a videójátékok szerepe az oktatási célokkal összefüggésben stb.

Előirányzott eredmény: Ajánlások az európai videójáték-ágazat kulturális és kreatív dimenziójának támogatására és az európai érdekelt felek közötti együttműködés megerősítésére ezen a területen.

b) A kultúra az emberek szolgálatában: a kulturális részvételnek és a kultúra társadalmi szerepének az erősítése

- **Kultúra és a demokrácia előmozdítása: a kulturális polgárság felé Európában**

Munkamódszerek: A társaktól való tanulás és esetleg konferencia a politikai döntéshozók és a kulturális és oktatási ágazat érdekelt feleinek részvételével.

Indok: A Porto Santói Charta jegyében és a 2019–2022-es időszakra szóló kulturális munkaterv keretében megrendelt tanulmány alapján szükség van a polgárok részvételének fokozására és kiszélesítésére, különösen a fiatalabb nemzedékek körében, valamint a döntéshozatali folyamatok legitimálására, a közösség egészének a döntéshozatalba, az alkotásba, a gyártásba, a kommunikációba, a közvetítésbe és a megvalósításba történő bevonása által. Az iskolák, a kulturális szervezetek, a civil társadalom és más szereplők között ágazatközi szinergiákat kell létrehozni, hogy a kultúrában rejlő átalakító potenciált teljes mértékben ki lehessen aknázni a demokrácia erősítése érdekében.

Előirányzott eredmény: A tapasztalatok megosztása és a bevált gyakorlatok példáinak kiválasztása.

- **Kultúra és egészség**

Munkamódszerek: esetleg konferencia; esetleg a kulturális minisztériumok és az egészségügyi minisztériumok tisztviselőinek nem hivatalos találkozói; a kultúra egészségügyi politikákba való beépítésével foglalkozó, rövid távú OMC-csoport – a bevált gyakorlatok cseréje, különös tekintettel a mentális egészségre.

Indok: A kulturális tevékenységek támogatják a betegségmegelőzést, az egészségfejlesztést, valamint a betegségek kezelését és gyógyítását. A kulturális tevékenységek holisztikus megközelítést kínálnak, és pozitív hatást gyakorolnak a különböző életkorú és háttérű emberekre, javítják az emberek életminőségét, valamint növelik az egyének és a közösségek egészségét és általános jóllétét. Jelentős gazdasági hatást is gyakorolnak. Az OMC a 2022. évi „Kultúra az egészségért” előkészítő intézkedés eredményeire, valamint az e témában végzett korábbi kutatásokra és munkára építhet.

Előirányzott eredmény: A kultúra pozitív hatásainak tudatosítása és a döntéshozók között több ágazatközi együttműködés kialakítása; ajánlások a részvételen alapuló kulturális gyakorlatok végrehajtására, különös tekintettel a mentális egészségre; a bevált gyakorlatok feltérképezésének folytatása.

- **Hídépítés: a könyvtárak sokrétű szerepének megerősítése a kulturális alkotások, készségek és európai értékek kapuiként és közvetítőiként**

Munkamódszerek: OMC-csoport; műhelytalálkozók; konferencia.

Indok: A könyvtárak minden szinten kulcsszerepet játszanak Európa demokratikus, társadalmi, kulturális és oktatási környezetében. Jelentős mértékben hozzájárulnak a demokráciaépítéshez, a polgári szerepvállaláshoz és a nyilvánosság részvételére irányuló tevékenységekhez szerte az EU-ban, többek között a vidéki és távoli területeken, beleértve a legkülső régiókat is. A legkülönbözőbb csoportok előtt állnak nyitva, az aktuális társadalmi kihívásokat tükröző programokat és tevékenységeket dolgoznak ki, valamint biztonságos és hozzáférhető környezetben hozzáférést biztosítanak pluralista és megbízható információkhoz és változatos kulturális tartalmakhoz. A helyi és őshonos vonatkozású adatok, tudás, kutatás és kultúra alapvető közvetítői.

Előirányzott eredmény: Átfogó vita elindítása és a könyvtárak népszerűsítését és megerősítését szolgáló területek feltárása; a különböző ígéretes dimenziók és területek azonosítása, valamint az uniós programok keretében rendelkezésre álló finanszírozási lehetőségek feltárása; a szakpolitikai döntéshozók és a könyvtári szakemberek találkozásának előmozdítása; a szakemberek képzésére és további tevékenységeire vonatkozó lehetőségek feltérképezése.

- **A gyermekek és a fiatalok védelme a káros tartalmakkal szemben a digitális platformokon**

Munkamódszerek: Műhelytalálkozó(k) / kerekasztal-megbeszélés(ek).

Indok: Napjainkban a gyermekek és a fiatalok nagy számban vannak jelen a digitális platformokon, amelyek óriási pozitív lehetőségeket rejtenek magukban. Ez azonban növeli a veszélyét annak is, hogy a veszélyeztetett csoportok káros tartalmakkal vagy félretájékoztatással találkoznak, továbbá növelik a függőség kialakulásának kockázatát. Építeni lehet a gyermekbarát internetre vonatkozó európai stratégiára, a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályra és az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelvben foglalt, a kiskorúak védelmére vonatkozó szabályokra. Emellett a gyermekek és a fiatalok káros tartalmakkal szembeni védelme érdekében különösen fontos és releváns a médiaműveltség, valamint a média és a platformok kritikus megértése.

Előirányzott eredmény: A gyermekek és a fiatalok online védelmét és szerepvállalását biztosító bevált gyakorlatok azonosítása és támogatása mind a tagállamokban, mind uniós szinten.

- **A különféle európai kulturális tartalmak fellelhetősége a digitális környezetben**

Munkamódszerek: Szakmai tanulmány és/vagy műhelytalálkozó.

Indok: A kulturális tartalmak fellelhetősége az adatok előállításának és dokumentálásának módjától, valamint a kapuőri szerepet betöltő nagy platformok általi tartalomkezeléstől függ. A pusztán online rendelkezésre álláson túl az európai kulturális tartalmak fellelhetőségéről is gondoskodni kell. Alapvető fontosságú, hogy a már elvégzett munkára és konzultációkra (pl. Media Outlook, Európai Audiovizuális Megfigyelőközpont, Europeana) építve jobban megértsük, hogy a tartalomrangsorolási gyakorlatok, az algoritmusokon alapuló ajánlások és a kurátori stratégiák milyen hatást gyakorolnak a kulturális és nyelvi sokszínűségekre, és hogy közös megoldásokat találjunk a magas minőségű európai tartalmak online megjelenítésének növelésére, beleértve a megfelelő adatvezérelt üzleti modelleket is.

Előirányzott eredmény: Ajánlások; az innovatív projektek és konkrét eszközök áttekintése, és ezzel párhuzamosan a tartalomhoz való hozzáféréssel kapcsolatos nehézségek áttekintése (beleértve a fogyatékossgal élő személyek és az alacsonyabb jövedelműek nehézségeinek áttekintését), különös tekintettel a kevésbé kutatott és kevésbé szabályozott ágazatokra, mint például a zene vagy a könyvek.

c) **A kultúra a bolygó szolgálatában: a kultúra erejének felszabadítása**

• **Kulturális statisztikák – rezilienciaépítés a kultúrán belül és azon keresztül**

Munkamódszerek: Műhelytalálkozók és/vagy a társaktól való tanulással kapcsolatos tevékenységek sorozata; megbeszélések az Eurostattal és az uniós tagállamok statisztikai hivatalaival.

Indok: A Covid19-világjárvány a kulturális és kreatív ágazatok számos strukturális kihívására és sebezhetőségére világított rá. Nemzeti és uniós szinten már jelentős támogatási intézkedésekre került sor, de olyan további lépésekre van szükség, mint például a bevált gyakorlatok tagállamok közötti fokozott cseréje, valamint az EU egészére vonatkozó, összehasonlítható, megbízható kulturális statisztikák kidolgozása, többek között a nemek közötti egyenlőtlenségek tekintetében a kulturális és kreatív ágazatokon belül. Fontos, hogy építsünk a „Mérések az európai kulturális és kreatív ágazatokban” elnevezésű 2022-es kísérleti projekt eredményeire, és szorosan együttműködjünk az Eurostattal.

Előirányzott eredmény: A bevált gyakorlatok cseréje a tagállamok között; harmonizált, összevethető, az egész Unióra kiterjedő statisztikák azonosítása és kidolgozása, melyek adatokat tartalmaznak a nemek közötti egyenlőség aspektusaira, a foglalkoztatási dimenzióra, az ágazatnak juttatott gazdasági támogatásra és a kultúrában való részvételre vonatkozóan, és amelyek rendelkeznek releváns szociális-demográfiai bontással.

- **Kulturális irányítás**

Munkamódszerek: A szellemi műhely találkozója, amelyet adott esetben kapcsolódó tanácsai következtetések követhetnek.

Indok: A világ jelenleg számos gyors változással néz szembe, ezért új gondolkodásmódokra és innovatív megközelítésekre van szükség, és ahhoz, hogy a kultúra a közélet szerves részévé váljon, a legújabb fejleményeken, a kutatáson és az innováción alapuló, transzverzális és integrált kulturális irányítási megközelítéseket kell kialakítani.

Előirányzott eredmény: A kulturális irányítás új modelljének kidolgozása, amely jövőorientált megközelítéseket javasol a jelenlegi kihívások holisztikus kezelése érdekében.

- **Éghajlat-politikai fellépés a kultúrán, többek között a művészeteken és a kulturális örökségen keresztül**

Munkamódszerek: A 2022. évi OMC-jelentések nyomán követése; műhelytalálkozók, amelyeket adott esetben kapcsolódó tanácsi következtetések követhetnek.

Indok: A kultúra – beleértve a művészeteket és a kulturális örökséget is – kulcsszerepet játszhat az éghajlatváltozás elleni fellépés ösztönzésében, valamint a fenntartható fogyasztási és termelési minták előmozdításában. A kultúra aktív szerepet játszhat az éghajlat-politikai fellépés terén, és előidézheti a klímaválsággal kapcsolatos gondolkodásmód megváltozását. Kulturális örökségünket célzott védelmi intézkedésekkel kapcsolatos bevált gyakorlatok megosztása révén lehet megőrizni, s ez az örökség egyszersmind az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos bevált gyakorlatok és ismeretek forrása is lehet. Az együttműködésnek a kulturális örökség éghajlatváltozással szembeni rezilienciájának megerősítéséről szóló OMC-jelentésekre és a fenntartható fejlődés kulturális dimenziójára kell épülnie.

Előirányzott eredmény: Az innovatív művészeti és kulturális megközelítésekkel kapcsolatos ismeretek cseréje, beleértve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében hozott intézkedéseket is, a klímaválság kezelése, valamint a magatartásnak a válság kezelése érdekében történő átalakítása céljából; a témával kapcsolatos, uniós finanszírozású kutatás előmozdítása.

- **Jó minőségű lakókörnyezet mindenki számára**

Munkamódszerek: Az európai építészetpolitikai vezetők (European Directors for Architectural Policies; EDAP) ülései; az új európai Bauhaus kezdeményezés előmozdítása az OMC-t követően a szakértői hálózatban folytatott megbeszélések révén; esetleg az építészetpolitikákról szóló európai konferencia megszervezése.

Indok: Az uniós tagállamok szakértőiből álló OMC-csoport munkájával és a magas minőségű építészetbe és lakókörnyezetbe irányuló beruházásokról szóló jelentésével (2021), valamint a kultúráról, a magas színvonalú építészetről és az épített környezetről mint az új európai Bauhaus kezdeményezés kulcsfontosságú elemeiről szóló tanácsi következtetésekkel (2021) összhangban az EDAP a Tanács minden soros elnöksége alatt összeül, hogy olyan lehetséges kezdeményezéseket vegyen fontolóra, amelyek célja, hogy mindenki – így a vidéki és távoli területeken, például a legkülső régiókban élő lakosság is – jó minőségű lakókörnyezetben élhessen. Az EDAP ülései különösen olyan témákra összpontosíthatnának, mint a holnap lakhatásának minősége, a kulturális örökség helyreállítása, felújítása és módosított újrafelhasználása, valamint az építészeti versenyek és a közbeszerzés javítása. Alapvető fontosságú, hogy szinergiák épüljenek ki az új európai Bauhaus hálózatával.

Előirányzott eredmény: A bevált gyakorlatok cseréje az európai építészetpolitikai vezetők között; a terület hatályos jogszabályi kereteinek és a vonatkozó kezdeményezéseknek a számbavétele, valamint a magas színvonalú normák új és felülvizsgált szakpolitikákba és programokba való beépítésének nyomon követésére és támogatására irányuló folyamat lehetséges elindítása; az új európai Bauhaushoz kapcsolódó intézkedések.

- **Az örökség védelme a természeti és az ember okozta katasztrófákkal szemben**

Munkamódszerek: A társaktól való tanulással kapcsolatos tevékenységek (műhelytalálkozók, látogatások) és/vagy konferencia.

Indok: A természeti és az ember okozta katasztrófák és válságok (például az éghajlatváltozás, a Covid19-világjárvány és az Ukrajna elleni orosz háború) megerősített kockázátértékelési készségeket, a katasztrófavédelmi felkészültség javítását, valamint transzverzális megközelítés keretében összehangolt fellépéseket tesznek szükségessé a kulturális örökség, többek között a szellemi kulturális örökség védelme érdekében. Amellett, hogy építeni kell a már folyamatban lévő munkára, a kulturális örökséget minden szinten még szervezesebben kell integrálni a szakpolitikák és kezdeményezések szélesebb körébe, a meglévő európai platformokat (Felhőalapú együttműködés Európa kulturális örökségéért, Európai Örökségvédelmi Hálózat [HEREIN]) pedig fel kell használni olyan projektek kidolgozására, melyek célja a kockázati felkészültségről és a kockázatkezelésről, valamint a kulturális örökség helyreállításáról és rehabilitációjáról folytatott eszmecsere és vita, illetve az ezekkel kapcsolatos tudás és szakértelem megosztása.

Előirányzott eredmény: Az érdekelt felek kapacitásának és készségeinek fejlesztése; a vonatkozó útmutatók, iránymutatások és módszertanok átfogó, európai szintű jegyzékének elkészítése, a kockázati és szükséghelyzeti felkészültségi intézkedések tagállamokban és tagállamok által történő hatékony megtervezésének és végrehajtásának elősegítése céljából.

- **Információcsere a kulturális örökséggel foglalkozó szakemberek és a kulturális javakkal foglalkozó illetékes hatóságok között a kulturális javak tiltott kereskedelme elleni küzdelemről**

Munkamódszerek: A kulturális javak tiltott kereskedelme elleni, a 2023–2027-es időszakra szóló, hamarosan elkészülő uniós cselekvési tervet kiegészítő műhelytalálkozók sorozata és/vagy a társaktól való tanulást célzó tevékenységek.

Indok: A kulturális javak behozatalára és kivitelére vonatkozó uniós jogszabályok a kulturális örökség védelmét illetően a határokon átnyúló tiltott kereskedelem kihívásaival foglalkoznak. Az illetékes hatóságok számos kihívással szembesülnek (ellenőrzési módszerek, dokumentáció, adatelemzés, a műtárgypiac működésének megértése, beleértve a piacnak az internetre terelődését stb.). Alapvető fontosságú az összes szereplő – így a kulturális minisztériumok, a regionális és helyi intézmények, a kulturális örökséggel foglalkozó szakemberek, a bűnüldöző hatóságok, a rendőrség különleges egységei, a vám- és az igazságügyi hatóságok, valamint a művészeti piac képviselői – közötti hatékony együttműködés biztosítása.

Előirányzott eredmény: Az érintett szereplők közötti együttműködés értékelése és javítása; az egymás munkamódszereibe való betekintés lehetősége; a kockázatok és problémák azonosítása; valamint lehetséges korrekciós ajánlások kidolgozása.

d) Kultúra a közös kreatív partnerségekért: a kulturális dimenzió megerősítése az EU külkapcsolataiban

- **A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó uniós stratégiai megközelítés és keret irányítása**

Munkamódszerek: rövidtávú OMC, vezető tisztviselők találkozói.

Indok: A kultúra külkapcsolatokban betöltött szerepét a közelmúltban több mérföldkőnek számító uniós dokumentum is rögzítette. A végrehajtásban részt vevő különböző érdekelt felek közötti koordináció, illetve a köztük fennálló távolság áthidalása mindazonáltal továbbra is kihívást jelent minden szinten, mind az EU, mind a tagállamok számára. Ezért az összes érintett szereplő – köztük a művészek és a kulturális szakemberek – közötti együttműködés strukturálására, valamint az érdekek fokozottabb egyensúlyban tartására van szükség. Szem előtt tartva a közös alkotás elvét az EU külkapcsolataiban, a munkamódszereket folyamatosan ki kell igazítani a következő döntéshozatal érdekében, többek között a regionális és tematikus prioritások meghatározása (pl. a tagjelölt országokkal való partnerségek keretében), vagy az EU kiemelt rendezvényeinek (pl. könyvvásárok, világkiállítások, vásárok és fesztiválok stb.) előkészítése tekintetében.

Előirányzott eredmény: Horizontális és inkluzív módszertan, beleértve a jövőbeli munkastruktúrákra és -módszerekre vonatkozó javaslatokat, amelyek valamennyi érdekelt fél bevonásával biztosítanak a megerősített, koherens és hosszabb távú kulturális együttműködési folyamatot a nemzetközi kulturális kapcsolatok terén.

- **A kulturális örökség megőrzése és a kulturális és kreatív ágazatok megerősítése
Ukrajnában**

Munkamódszerek: A Bizottság által vezetett szakértői csoportok vagy szellemi műhelyek találkozói és a társaktól való tanuláshoz kapcsolódó/képzési tevékenységek; találkozók az állandó képviselőkkel.

Indok: Az Ukrajna elleni orosz háború során elpusztult és megrongálódott az ukrán kulturális örökség és számos kulturális intézmény, és ezek továbbra is jelentősen ki vannak téve a pusztulás és a megrongálódás veszélyének, csakúgy, mint annak, hogy a tiltott kereskedelem martalékává válnak. Ezért támogatni kell a megőrzésre és védelemre irányuló erőfeszítéseket. Az újjáépítési és helyreállítási folyamatot Ukrajna kapacitásának és szakértelmének megerősítése révén kell végrehajtani, és annak nemzeti, nemzetközi és európai normákon, irányadó dokumentumokon, elveken (mint például az új európai Bauhaus), valamint a levont tanulságokon kell alapulnia, és összhangban kell lennie a kulturális örökséget érintő uniós finanszírozású intézkedések tekintetében megfogalmazott európai minőségi alapelvekkel⁴. Hasonlóképpen, az ukrán kulturális és kreatív szereplőknek és szakembereknek támogatásra van szükségük, mivel tevékenységük végzése során továbbra is számos nehézséggel szembesülnek. A közös alkotás szellemében az Ukrajnával folytatott kulturális együttműködésnek ezért arra kell irányulnia, hogy megerősítse a kulturális és kreatív ágazatok rezilienciáját, valamint abbéli kapacitásukat, hogy élénk kulturális és művészeti színteret tartsanak fenn.

Előirányzott eredmény: Az ukrán kulturális örökség és kulturális intézmények megőrzésére, védelmére és újjáépítésére, illetve az ukrán kulturális és kreatív szereplők támogatására irányuló lehetséges közös intézkedések, szinergiák és bevált gyakorlatok értékelése.

⁴ <https://www.icomos.org/en/about-icomos/committees/regional-activities-europe/58799-european-quality-principles-for-eu-funded-interventions-with-potential-impact-upon-cultural-heritage>

- **A kultúra és a kulturális szakemberek szerepe a demokrácia és az emberi jogok előmozdításában és védelmében instabil környezetben**

Munkamódszerek: esetleg együttes ülések az érdekelt tanácsi munkacsoportokkal; közös helyzetfelmérő konferencia/szeminárium az Európai Parlamenttel, az Európa Tanáccsal, az UNESCO-val és a civil társadalommal.

Indok: Az EKSZ „Az emberi jogok és a demokrácia helyzete a világban” című 2021. évi éves jelentése rámutat arra a globális kontextusra, melyben a demokrácia erodálódik, az emberi jogok nemzetközi jogát pedig széles körben megsértik. Ez a harmadik országok kulturális és kreatív szakembereit is érinti, akik a demokrácia, az emberi jogok, a művészi kifejezés szabadsága stb. védelméért szállnak síkra. Bár az EU már támogatja a kulturális jogok és a sokszínűség tiszteletben tartását harmadik országokban, fel lehetne tárni a célzottabb és szisztematikusabb támogatás lehetőségeit, szem előtt tartva az Európa Tanács, az UNESCO és az Európai Parlament e területen kifejtett tevékenységeit is.

Előirányzott eredmény: A kultúra terén tevékeny emberijog-védők helyzetének, szükségleteinek stb. átfogó áttekintése.

A 2023–2026-ra szóló uniós kulturális munkaterv indikatív ütemterve [...]

Prioritás	Intézkedés	2023		2024		2025		2026	
		1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév
A. Művészek és kulturális szakemberek: a kulturális és kreatív ágazatok társadalmi szerepének növelése	A művészek, valamint a kulturális és kreatív szakemberek jogállása és munkakörülményei	Platform (EB)		Tematikus műhelytalálkozó		Tematikus műhelytalálkozó		Tematikus műhelytalálkozó vagy esetleg konferencia	
	Művészi szabadság	Elnökségi konferencia Tanácsi következtetések							
	A kulturális és kreatív ágazatok digitális transzformációjának ösztönzése			Elnökségi konferencia Esetleg tanácsi következtetések					
	A kulturális és kreatív ágazatok zöld átállásának ösztönzése, különös tekintettel az energiaváltságra	Helyzetfelmérés – energiaváltság		OMC vagy műhelytalálkozók					
	A kulturális és kreatív dimenzió erősítése az európai videójáték-ágazatban		Kerekasztal-beszélgetések és/vagy szellemi műhelyek ülései						

Prioritás	Intézkedés	2023		2024		2025		2026	
		1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév
	A Tanács következtetései a kulturális és kreatív ágazatok helyreállításáról, rezilienciájáról és fenntarthatóságáról	Helyzetfelmérés							
	A Tanács következtetései – Az interkulturális cserekapcsolatok megerősítése a művészek és a kulturális és kreatív szakemberek mobilitása, valamint a digitális korban megvalósuló többnyelvűség révén					Helyzetfelmérés			
b) A kultúra az emberek szolgálatában: a kulturális részvételnek és a kultúra társadalmi szerepének az erősítése	Kultúra és a demokrácia előmozdítása: a kulturális polgárság felé Európában	<i>(Az Európai Bizottság 2022. évi tanulmányának ismertetése az előző munkacsoporti ülésen)</i>			Társaktól való tanulás			Esetleg Konferencia	
	Kultúra és egészség		esetleg konferencia Esetleg a tisztviselők nem hivatalos találkozója	(rövid) OMC-csoport					
	Hidépítés: a könyvtárak sokrétű szerepének	Műhelytalálkozó		OMC-csoport			Műhelytalálkozó		

Prioritás	Intézkedés	2023		2024		2025		2026	
		1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév
	mege erősítése a kulturális alkotások, készségek és európai értékek kapuként és közvetítőiként							Konferencia	
	A gyermekek és a fiatalok védelme a káros tartalmakkal szemben a digitális platformokon						Műhelytalálkozó		
	A különböző európai tartalmak fellelhetősége a digitális környezetben	Tanulmány				Esetleg műhelytalálkozó			
c) A kultúra a bolygó szolgálatában: a kultúra erejének felszabadítása	Kulturális statisztikák – rezilienciaépítés a kultúrán belül és azon keresztül	Műhelytalálkozók/társaktól való tanulás és megbeszélések az Eurostattal és az uniós tagállamok statisztikai hivatalaival							
	Kulturális irányítás							Szellemi műhelyek találkozója Esetleg Tanácsi következtetések	
	Éghajlat-politikai fellépés a kultúra, többek között a művészetek és a kulturális örökség révén			Esetleg műhelytalálkozó		Esetleg műhelytalálkozó		Műhelytalálkozó	Esetleg tanácsi következtetések
a témával kapcsolatos, uniós finanszírozású kutatás előmozdítása									

Prioritás	Intézkedés	2023		2024		2025		2026	
		1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév
	Jó minőségű lakókörnyezet mindenki számára	EDAP-ülések							
		Az új európai Bauhaus kezdeményezés népszerűsítése							
		Esetleg konferencia							
	Az örökség védelme a természeti és az ember okozta katasztrófákkal szemben			Társaktól való tanulás		Esetleg konferencia			
Információcsere a kulturális örökséggel foglalkozó szakemberek és a kulturális javakkal foglalkozó illetékes hatóságok között a kulturális javak tiltott kereskedelme elleni küzdelemről		Műhelytalálkozó / társaktól való tanulás	Műhelytalálkozó / társaktól való tanulás	Műhelytalálkozó / társaktól való tanulás					

Prioritás	Intézkedés	2023		2024		2025		2026	
		1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév
d) Kultúra a közös kreatív partnerségekért: a kulturális dimenzió megerősítése az EU külkapcsolataiban	A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó uniós stratégiai megközelítés és keret irányítása	Vezető tisztviselők ülése							
			Rövid OMC						
	A kulturális örökség megőrzése és a helyi kulturális és kreatív ágazatok megerősítése Ukrajnában	A Bizottság által vezetett szakértői csoport vagy szellemi műhelyek ülései Társaktól való tanulás / képzési tevékenységek							
		Találkozók az állandó képviselőkkel							
	A kultúra és a kulturális szakemberek szerepe a demokrácia és az emberi jogok előmozdításában és védelmében instabil környezetben			Közös helyzetfelmérő konferencia / szeminárium (az Európai Parlamenttel, az Európa Tanáccsal, az UNESCO-val és a civil társadalommal)					
		Együttes ülés az érintett tanácsi munkacsoporttal							

Valamennyi munkamódszerre vonatkozó iránymutatások

Általános iránymutatások

- A munkatervben szereplő munkamódszerek rugalmasak, és nem korlátozódnak a III. fejezet 7. pontjában felsoroltakra.
- A Bizottság adott esetben szakértelmet (ideértve a tanulmányokat és a szakértői hozzájárulások egyéb formáit) és logisztikai támogatást fog nyújtani az e munkatervben javasolt munkamódszerekkel kapcsolatban.
- A részvétel önkéntes, és adott esetben a tagállamok jelölésén alapul. A bizottsági szakértői csoportokra és kerekasztalokra külön szabályok vonatkoznak (lásd alább).
- A Bizottság virtuális teret biztosít majd (a kommunikáció és a dokumentummegosztás céljára) a kiválasztott munkamódszerek tekintetében, amennyiben szükséges, megvalósítható és azt kéri, hogy a szakértők számára lehetővé tegye a kapcsolattartást és a releváns kérdések megvitatását. Ez a virtuális tér nyitva fog állni valamennyi tagállam és adott esetben más részt vevő országok jelöltjei előtt.
- Kérésre a Kulturális Bizottság tájékoztatást fog kapni a munkatervben foglalt intézkedések terén elért eredményekről.
- A munkatervben szereplő egyes munkamódszerek minden egyes végeredménye esetében adott esetben javaslatot tesznek egy európai, nemzeti és regionális szintű terjesztési és kommunikációs tervre.
- Az egyes munkamódszerek nyomán létrejött ajánlásokat a Kulturális Bizottság és adott esetben más érintett előkészítő szervek megvitatják, és adott esetben benyújtják majd a Tanácsnak.
- Az egyes munkamódszerekről szóló zárójelentéseket közzé fogják tenni, és adott esetben a – négy oldalt meg nem haladó – vezetői összefoglalót a Bizottság lefordítja majd az EU valamennyi hivatalos nyelvére.

A nyitott koordinációs módszer (OMC)

- Az OMC keretet biztosít a tagállamok közötti együttműködéshez, a bevált gyakorlatok cseréjéhez és megosztásához bizonyos közös témákban, és lehetővé teszi nem kötelező erejű ajánlások kidolgozását.
- Az OMC-re vonatkozó megbízatás véglegesítésére a Kulturális Bizottság keretében kerül majd sor – adott esetben az audiovizuális és média-munkacsoport közreműködésével – a Bizottság által javasolt megbízatástervezet alapján.
- A megbízatásban javasolni lehet harmadik felek – köztük harmadik országok – meghívását egy OMC-csoportba⁵.
- Első szakértői csoportos ülésén minden OMC-csoportnak elnököt vagy társelnököket kell kineveznie.
- A témától függően az OMC-csoportot arra lehet ösztönözni, hogy kisebb fókuszcsoportokat hozzon létre, és adott esetben részvételi módszereket alkalmazzon.

Társaktól való tanulási tevékenységek

- A társaktól való tanulási tevékenységeknek lehetővé kell tenniük az érintett szakpolitikai döntéshozók, gyakorlati szakemberek és/vagy érdekelt felek számára, hogy nemzeti, regionális vagy helyi szinten megosszák egymással a gyakorlatokkal, eszközökkel és munkamódszerekkel kapcsolatos elképzeléseiket és ismereteiket. Ezeket gyakorlati környezetben, határozott gyakorlati megközelítés alkalmazásával kell megvalósítani.
- Az egyes tagállamok vagy a tagállamok egy csoportja kezdeményezőként szaktanácsot nyújthat vagy igényelhet e munkamódszerrel kapcsolatban.
- A Bizottság szintén szervezhet társaktól való tanulási tevékenységeket nemzeti, regionális vagy helyi szakemberek számára.

⁵ E munkaterv alkalmazásában „harmadik országok” a Kreatív Európa program 9. és 10. cikkének ((EU) 2021/818 rendelet – HL L 189., 2021.5.28., 47. o.) rendelkezéseiben említett országok.

Szellemi műhelyek ülései

- A szellemi műhelyek üléseinek teret kell biztosítaniuk új, aktuális vagy innovatív témák megvitatására, valamint a tervekről vagy stratégiákról szóló ötletbörzére. A vitának nyíltnak és szigorúan informálisnak kell lennie.
- Az egyes tagállamok vagy a tagállamok egy csoportja – az érintett érdekelt felekkel együttműködve – kezdeményezőként nyújthat szakértelmet és logisztikai támogatást e munkamódszerrel kapcsolatban.
- A módszer a kezdeményező szerv javaslatának megfelelően állhat egyetlen ülésből vagy üléssorozatból.

Helyzetfelmérési gyakorlatok

- A helyzetfelmérési gyakorlatok célja a Kulturális Bizottság keretében elfogadott témával kapcsolatos fejlemények és eredmények áttekintése és értékelése. Emellett fórumot biztosítanak majd a vitában részt vevő valamennyi fél számára.
- A helyzetfelmérési gyakorlatok bármilyen megfelelő formát ölthetnek, pl. online szakértői találkozó, kérdőív, konferencia stb.

A Bizottság által vezetett szakértői csoportok és kerekasztalok

- A Bizottság által vezetett szakértői csoportok a Bizottság által létrehozott tanácsadó testületek, amelyek feladata, hogy tanácsot adjanak a jogalkotási aktusok és szakpolitikai kezdeményezések előkészítésével kapcsolatban⁶. A résztvevő szakértőket a Bizottság belső szabályai szerint választják ki.
- A Bizottság kerekasztal-megbeszéléseket is szervezhet kiválasztott résztvevőkkel az uniós kulturális munkatervben elfogadott témákról.

⁶A Bizottság szakértői csoportjainak nyilvántartása: <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/home?lang=hu>

A legfontosabb szakpolitikai referenciadokumentumok

- Az EU új stratégiai menetrendje (2019–2024, elfogadva: 2019. június 20.)
- A Bizottság közleménye az új kulturális menetrendről, 2018. május 22. (COM(2018) 267 final)
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai média a digitális évtizedben: a helyreállítást és átalakulást támogató cselekvési terv (COM(2020) 784 final)
- A kulturális örökséggel kapcsolatos, konfliktusokban és válságokban alkalmazott uniós koncepció. A béke és biztonság alkotóeleme az Európai Unió külső tevékenységében (2021. április)
- Konferencia Európa jövőjéről – Jelentés a végső eredményekről (2022. május)
- Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata, különös tekintettel az EUMSZ 8., 10. és 167. cikkére (HL C 202., 2016.6.7., 47. o.)
- Egyezmény a kulturális javak sérelméről (2017)
- A Tanács következtetései – Az európai média a digitális évtizedben: a helyreállítást és átalakulást támogató cselekvési terv (HL C 210., 2021.6.3., 6. o.)
- A Tanács következtetései a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó uniós stratégiai megközelítésről és cselekvési keretről (HL C 192., 2019.6.7., 6. o.)
- A Tanács következtetései a kulturális és kreatív ágazatok ökoszisztémájára vonatkozó európai stratégia kidolgozásáról (HL C 160., 2022.4.13., 13. o.)
- A Tanács következtetései a kulturális kormányzásról (HL C 393., 2012.12.19., 8. o.)

- A Tanács következtetései a kultúráról, a magas színvonalú építészetéről és az épített környezetről mint az új európai Bauhaus kezdeményezés kulcsfontosságú elemeiről (HL C 501I., 2021.12.13., 13. o.)
- A Tanács következtetései a kulturális örökségnek a konfliktusokban és válságokban való uniós megközelítéséről (9837/21)
- A Tanács következtetései – Az interkulturális cserekapcsolatok megerősítése a művészek és a kulturális és kreatív szakemberek mobilitása, valamint a digitális korban megvalósuló többnyelvűség révén (HL C 160., 2022.4.13., 20. o.)
- A Tanács következtetései a kulturális örökség területén végzett kockázatkezelésről (HL C 186., 2020.6.5., 1. o.)
- A Tanács következtetései a kulturális és kreatív ágazatok helyreállításáról, rezilienciájáról és fenntarthatóságáról (HL C 209., 2021.6.2., 3. o.)
- A Tanács következtetései a 2019–2022-re szóló kulturális munkaterről (HL C 460., 2018.12.21.; 12. o.) és a Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a 2019–2022-re szóló kulturális munkaterről (COM(2022) 317 final)
- A Tanács következtetései a fiatal kreatív nemzedékekről (HL C 189., 2019.6.5., 34. o.)
- A magas színvonalú európai építési kultúráról (Baukultur) szóló Davosi Nyilatkozat, 2018. január 20–22.
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/864 határozata (2017. május 17.) a kulturális örökség európai évéről (2018) (HL L 131., 2017.5.20., 1. o.)
- A 2022. március 7–8-án Angers-ban üléselő, a kultúráért, az audiovizuális ágazatért és a médiáért felelős európai miniszterek nyilatkozata
- Az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv (2020–2024) (JOIN(2020) 5 final)

- Zöld könyv az európai kulturális örökségről: Putting Europe’s Shared Heritage at the Heart of the European Green Deal (Európa közös örökségének az európai zöld megállapodás középpontjába helyezése) (2021. március)
- Az Európai Parlament 2020. szeptember 17-i állásfoglalása Európa kulturális helyreállításáról (2020/2708(RSP))
- Az Európai Parlament 2021. október 20-i állásfoglalása a művészek helyzetéről és a kulturális helyreállításról az Unióban (2020/2261(INI))
- A kulturális örökség társadalmi értékéről szóló keretegyezmény (Farói Egyezmény, 2005)
- A G20-ak vezetőinek római nyilatkozata
- A Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének közös közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé (JOIN/2016/029 final)
- Miniszteri nyilatkozat a kultúráról a Covid19-válság idején (2020. április)
- Porto Santói Charta (2021)
- A tagállamoknak szóló CM/Rec (2017) 1. ajánlás: „A XXI. századra vonatkozó európai kulturális örökségi stratégia” (2017)
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/818 rendelete (2021. május 20.) a Kreatív Európa program (2021–2027) létrehozásáról (HL L 189., 2021.5.28., 34. o.)
- Az Európai Unió Tanácsa és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői által elfogadott állásfoglalás a fenntartható fejlődés kulturális dimenziójáról (HL C 410., 2019.12.6., 1. o.)
- Római Charta (2020)

- Alakítsuk át világunkat: Az ENSZ-nek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendje (A/RES/70/1)
 - A kulturális kifejezésmódok sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló 2005. évi UNESCO-egyezmény
 - A kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelméről szóló UNESCO-egyezmény, valamint az Egyezmény végrehajtására vonatkozó szabályzatok (Hága, 1954. május 14.)
 - A Mondiacult konferencia keretében a kultúráról elfogadott UNESCO-nyilatkozat (Mexikóváros, 2022. szeptember 30.)
 - Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának 2347. sz. határozata (UNESCO Digitális Könyvtár, 2017, CL/4210)
-